

41.

A BUDAPESTI
FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1917.—1918. TANÉVRŐL

OR-ZSE Könyvtár

1001342

BUDAPEST
1918.

41.

A BUDAPESTI
FERENCZ JÓZSEF
ORSZAGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET
ÉRTESÍTŐJE
AZ 1917.—1918. TANÉVRÓL

BUDAPEST

1918.

Alkaiy Adolf és Fia utódai nyomása, Pozsony.

Simon dr., Niedermann Mór dr., Pap Béla dr. és Weisz Sámuel dr. pesti hittantanárok.

Az ünnepséget a növendékek énekkara által Lazarus Adolf főkantor intézeti énektanár vezetése mellett előadott zsoltárok nyitották meg. Ezután Blau Lajos dr. igazgató tartott ünnepi beszédet kifejtve a rabbinizmus lényegét és világtörténeti jelentőségét. A beszéd nyomtatásban is megjelent. Utána Neumann Ede dr. nagykanizsai főrabbi, az intézetben legelsőnek felavatott rabbi, méltatta a nap jelentőségét. Majd Schreiber Ignác dr. hallgató beszélt a jelenlegi hallgatóság nevében. Végül Guttman Mihály dr. tanár mondott héber imát a nyitott frigszekrény előtt áldást kérve az intézet további működésére.

Sürgönyileg vagy levélileg a következő hitközségek fejezték ki üdvözetüket: Az aradi, budai, békéscsabai, czeglédi, esztergomi, kaposvári, lugosi, mohácsi, muraszombati, nagyvárad, nagykanizsai nyiregyházai, óbudai, újpesti, sűmegi, szolnoki, székesfehérvári, szombathelyi, szentesi, tapolczai és vukovári.

A következő rabbik: Dr. Blumgrund Naftali Abony, dr. Büchler Sándor Keszthely, dr. Drechsler Miksa Temesvár, dr. Eisler Mátyás Kolozsvár, dr. Elsass Bernát Landsberg a. d. Warthe, dr. Flesch Ármin Mohács, dr. Frank József Fiume, dr. Friedmann Dávid Zsolna, dr. Goldberger Izidor Tata, dr. Guttman Simon vallástanár Budapest, dr. Herskovits Mózes Somogyszil, dr. Herzog Manó Kaposvár, dr. Hirschler Ignác Szeged, dr. Hoffer Ármin Veszprém, dr. Horovitz József Szombathely, dr. Jordán Sándor Szatmár, dr. Junger Mózes Siklós, dr. Klein Dezső Nyitra, Krausz Jónás Arad, dr. Krieshaber Béla Erzsébetfalva, dr. Löwinger Adolf Szeged, dr. Löwy Ferenc Marosvásárhely, dr. Partos Sámuel Dunaföldvár, dr. Richtmann Mózes tanár Budapest, dr. Rubinstein Mátyás Szekszárd, dr. Rudolfer Antal Alsólendva, dr. Schönfeld Áron Besztercebánya, dr. Schönwald Károly Tapolcza, dr. Schwarz Mór Győr, dr. Sik Bernát Károlyváros, dr. Singer Jakab Temesvár, dr. Spira Jakab Mr.-Ostrau, dr. Steiner Márkus Bielitz, dr. Steiner Vilmos Hátszeg, dr. Wiesner Henrik Bezdán, dr. Ziegler Ignác Karlsbad.

A következő intézetek és testületek: Orsz. izr. tanítóképző Budapest, Orsz. izr. tanítóegyesület Budapest, IX. izr. községkerület, VII. izr. községkerület, Országos rabbi egyesület, Isr. theol. Lehranstalt Wien, Lehranstalt für die Wissenschaft des Judentums Berlin.

Továbbá: Hirschbein Lázár Budapest, Kemény Simon

igazgató Budapest, dr. Schnitzer Salamon Pilisborosjenő és Wilhelm Arthur Budapest.

*

A tanév végén súlyos gyász érte intézetünket: Schill Salamon nyugalmazott tanár 1918 május hó 31-én hosszú szenvedés után meghalt. Junius hó 2-án az igazgató rendkívüli értekezletre hívta össze a tanári kart, melyben a nagy veszteség fölött a tanári kar fájdalmának adott kifejezést méltatva az elhunytnak intézetünk körül szerzett érdemeit. Az értekezlet a következő határozatokat hozta.

1. Az intézetre kitűzeti a gyászlobogót. 2. Gyászának jegyzőkönyvileg ad kifejezést. 3. A halálesetről egy napilapban gyászjelentést ad ki. 4. A junius hó 4-én végbemenő temetésen a tanári kar testületileg vesz részt. 5. A tanári kar gyászát külön szónok tolmácsolja. 6. Az özvégyhez részvétiratot intéz. 7. A halálozási évfordulón az intézeti templomban gyász-mécset gyújtat és a mazkir istentiszteleteken az elhunyt neve örök időnkig emlittessék. 8. A jövő tanévben később meghatározandó időben requiem tartassék.

A temetésen a vezérlő-bizottság s a tanári kar nevében Blau Lajos dr. igazgató tartotta a gyászbeszédet, melyben az elhunyt tanárt mint tudóst, tanítót és kartársat jellemezte.

*

A tanári kar 1917 szeptember 3-án megtartott alakuló értekezletén Klein Miksa dr. tanárt választotta meg jegyzőjének. Az értekezlet a tanári karnak a vezérlő-bizottságban való képviselésével az igazgató mellett Balogh Ármin tanárt bizta meg.

A m. kir. honvédelmi minister ur Ónagyméltósága 326700/4—1917. számú rendeletével a háboru kitörése óta hadbavonult Hausbrunner Vilmos tanárt a katonai szolgálat alól felmentette, aki október hó 1-én újból megkezdte tanári működését.

A vallás- és közoktatásügyi minister ur Ónagyméltósága a tanári kar javaslatára és a vezérlő-bizottság előterjesztésére 1917 október 7-én 73846/917. II. sz. a. kelt rendeletével a bibliai tudományok előadásával a felső tanfolyamon ideiglenes minőségben dr. Weisz Miksát, a pesti izr. hitk. vallástanár szakfelügyelőjét bizta meg.

Részvétellel emlékezünk meg mucsinyi Wohl Rumi Adolf és várhelyi Rósa Izsó dr. vezérlő-bizottsági tagok elhunytáról. Nevezettek intézetünk iránt nagy szeretettel tanusítottak és emléküket mindenha kegyelettel fogjuk őrizni.

1918. évi február hó 11., 12. és 13. napjain voltak a

szóbeli rabbiképesítő vizsgálatok, melyekre G e r s o n József dr., G e y e r Arthur dr. és R e s c h o f s z k i Arthur dr. végzett hallgatók bocsáttattak házi dolgozataik és a február hó 3. és 4-én tartott zárthelyi írásbeli vizsgálataik alapján. A vizsgáló bizottság H e v e s i Simon dr. pesti rabbi és K i s s Arnold dr. budai főrabbi kiküldött vezérlő-bizottsági tagokból, továbbá B l a u Lajos dr., G o l d z i h e r Ignác dr. és G u t t m a n n Mihály dr. vizsgálótanárokból állott. A vizsgáló bizottság elnöke H e v e s i Simon dr. pesti rabbi ur volt. Ugyanő mondott beszédet a február hó 14-én végbement felavatási ünnepélyen a vizsgáló bizottság nevében az elbocsátandókhöz. G e r s o n József dr. a maga és társai nevében búcsúbeszédet mondott. Ezután B l a u Lajos dr. igazgató magyar és héber felavató beszéd kíséretében átadta a jelölteknek a rabbiképesítő okleveleket és a héber hattárakat.

Régibb növendékeink közül E n t e n Manó dr. kassai hittantanár kassai főrabbi, N i e d e r m a n n Mór dr. pesti hittantanár nagybecskereki főrabbi és G e r s o n József dr. szabadkai segédabbivá választatott meg.

Bernáth Miklós dr., G e y e r Arthur dr., R e s c h o f s z k i Arthur dr. és S c h m e l c z e r Izsák dr. tábori lelkészi szolgálatra hívták be. G r ü n w a l d Illés dr. csáktornyai, K i s s Henrik dr. muraszombati rabbi, továbbá H a v a s Manó dr., K u n Lajos dr. és K a n d e l Samu dr. pesti hittantanárok és P é n e r Miklós dr. már régebb idő óta működnek ugyan ezen minőségben. — H e r z o g Sámuel hallgatónk, ki önként jelentkezett fegyveres szolgálatra, orosz fogságból visszakerült. Jelenleg mint zászlós szolgál.

A pesti izr. hitközség előljárósága a lefolyt tanévben is megbízott több felső tanfolyambeli hallgatót polgári és középiskolákban való hittantanítással.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi ministerium és más hatóságok, valamint több rabbisági hivatal a lefolyt tanévben is intézetünkhöz fordultak hitfelekezeti kérdéseikkel.

A vallás- és közoktatásügyi minister ur Őnagyméltóságának 1917 december 29-én 205263/917. VI. b. sz. a. kelt rendelete alapján a tanítás a fennálló rendkívüli körülményekre való tekintettel január hó 6—16-ig szünetelt.

Az alsó tanfolyam V. osztályának tanulói május hó 8-án tették le az osztályvizsgálatot. 12-én volt a héber írásbeli érettségi vizsgálat, 15-én volt a szóbeli, amelyen a vezérlő-bizottság nevében H e v e s i Simon dr. pesti rabbi elnökölt. Május hó 20., 21. és 22-én napján volt a gymnasium érettségi írásbeli része. A szóbeli érettségi vizsgálatokat június hó 9-én

tartottuk meg Bánóczi József dr. ur izr. tanítóképző igazgató egyetemi c. nyilván. rk. tanár elnöklete alatt, kit a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minister ur Őnagyméltósága a tanterületi főigazgató ur helyettesítésével bizott meg.

Az érettségi vizsgálatot 3 tanuló jeles, 2 tanuló jó és 2 tanuló elégséges eredménnyel tette le.

November hó 30-án megdicsőült uralkodónk I. Ferencz József halálának évfordulóján templomunkban a mincha ima keretében gyászistentiszteletet tartottunk. Az emlékbeszédet Klein Miksa dr. tanár mondotta. Guttman Mihály dr. tanár héber imája és a növendékek Káddis mondása fejezte be a kegyeletes ünnepélyt.

Az alsó tanfolyam héber vizsgája május hó 29-én volt, az ünnepi évvárás május hó 30-án.

A felső tanfolyam alap- és elővizsgálatai május hó 31-én és június hó 12-én tartattak meg.

Részvétünket fejeztük ki a boroszlói rabbiszemináriumnak Lewy Israel tanár elhunytá alkalmából; részvétiratot intéztünk az abonyi izr. hitközséghez Blumgrund Naftali dr. főrabbi elhalálózása alkalmából. Ezen korán elhunyt tiszta jellemű és jeles tudásu egykori növendékünk emlékét kegyelettel fogjuk őrizni. Részvétünket fejeztük ki csepeli Weisz Manfréd ur főrendiházi tag őméltóságának, a vezérlő-bizottság tagjának, anyósa lovag Wohl Albertné halála alkalmából; a losonczy izr. hitközségnek mucsinyi Wohl Rumi Adolf községkerületi elnök halálakor, az országos iroda elnökségének és a szegedi izr. hitközségnek vásárhelyi Rósa Izsó községkerületi és hitközségi elnök halálakor és Freund Józsefné urnőnek Obecsén édesanyja özv. Böhm Lipótné halála alkalmából.

Táviratilag üdvözöltük a boroszlói rabbiszemináriumot egykori hires tanárának Graetz H. születésének századik évfordulóján 1917 november hó 4-én rendezett ünnepély alkalmából; továbbá Diamant Gyula dr. vukovári főrabbit az intézetünk egykori növendékét rabbiműködésének huszonöt éves jubileumán és a vukovári izr. hitközséget ugyanezen alkalomból.

Freund József ur és neje Óbecséről internátusunk ügyét egy nagylelkű alapítvánnyal, mint alább a »Menza és internátus« jelentésben részletesen olvasható, döntő lépéssel vitte előre. A nagylelkű adományozóknak e helyen is meleg köszönetet mondunk.

Örömmel jegyezzük fel, hogy csepeli Weisz Manfréd ur őméltósága, vezérlő-bizottsági tag az intézet 40 éves jubileuma alkalmából 10.000 koronát adományozott azzal a rendeltetéssel, hogy az az év folyamán intézetünk növendékeinek

segélyezésére fordítottassék. E nagylelkű adomány által mődunkban állott e súlyos időkben növendékeink helyzetén könnyíteni. A nemesszivű emberbarátnak e helyen is hálás köszönetet mondunk.

Grüner Henrik ur Magyarkanizsáról a Triesti Biztosító társaságnál levő, díjfizetéstől mentes, halála után kifizetendő 10,000 koronás életbiztosítási kötvényét alapítványként az intézetnek hagyta azon kötelezettséggel, hogy az adományozó szüleinek halálozási napjain a szokásos gyászima elmondassék. Fogadja a nemeslelkű alapítványozó e helyen is mély köszönetünket.

A Népruházati Bizottság a magyarországi izraeliták országos irodája közbenjárására 25 öltönyt juttatott intézetünk növendékeinek olcsó áron. Fogadják e helyen is köszönetünket.

A »Cipőt a szegényeknek társaság« szegénysorsu növendékeinknek 30 pár cipőt juttatott olcsó áron. Fogadja a társaság vezetősége e helyen is köszönetünket.

Hálás köszönetet mondunk e helyen is Miklós Andor urnak, az »Est« főszerkesztőjének, hogy szegénysorsu növendékeinknek 19 pár cipőt ingyen adományozni kegyeskedett és további 19 párt későbbi időre kilátásba helyezett.

Néhai Hay L. Mihály alapítványának 160 korona kamatját a tanári kar szónoki ösztöndíjképen Eisenberger Géza V. éves hallgatónak ítélte oda.

Hálásan emlékezünk meg e helyen is az intézeti deákasztal működéséről e nehéz időkben és meleg köszönetünket fejezzük ki a bizottság nemesszivű tagjainak önzetlen működésükért.

A folyó tanévre hirdetett pályatételek közül csupán az egyikre és pedig a báró Schey Fülöp-féle alaphól hirdetettre érkezett egy pályamű. Erről a szaktanár bírálata a következő:

»A munkás jogai és kötelességei a talmud szerint« című pályakérdésre a יְקוּב הַדִּין אֵת הָהָר jelige alatt beérkezett dolgozat lényegében két részből áll, az ugynevezett bevezetésből és az idetartozó szövegek megfelelő csoportosításban közölt fordításából. A munkásokra vonatkozó törvények három cím alatt vannak csoportosítva: a) a mezőgazdasági munkások jogai és kötelességei, b) az ipari munkás (kézműves) jogai és kötelességei és végre c) általános munkástörvények c. alatt. Szerző a munkásra vonatkozó törvényeket nem a talmud korából törekszik megmagyarázni, hanem közvetlenül a mai viszonyokkal hozza kapcsolatba. Azt nézi főképpen, hogy a talmud idevágó adatait mennyire tudná értékesíteni a modern sociológia. Az utilitás egyoldalú szempontja szűk határok

közé szoritotta az egész kérdést. Nemcsak hogy nem kapunk teljes képet a régi munkás életére vonatkozólag, de a nyújtott részletkép sem elég tiszta. Önkéntelenül elmosódnak azok a vonások, melyekben a szerző rokonságot vett észre a mai szociálismus törekvéseihez és melyeket ennek megfelelően bizonyos egyéni színezésben mutat be. A bevezetés csak vázlatos. Itt csak az újabb irodalmat használja és idézi. A talmudi adatokat pontatlanul említi és helyüket nem jelöli meg. A szűkebb értelemben vett szakirodalomnak csak kevés nyoma van itten. A második rész, vagyis a tulajdonképeni munka csak bizonyos szempontból csoportosított talmudi szövegeknek a fordítását nyújtja magyarázatok és egyéb kifejtések nélkül.

Az egész munka a vázlat benyomását teszi, mely teljes kidolgozásra szorul, de tekintve a komoly törekvést, melyről a mű tanuskodik, a több helyen jól megválasztott kiinduló pontot egyes részletek megvilágítására, továbbá a fordítás munkáját, melyet szerző nagy igyekvéssel végzett, abban a reményben, hogy szerző későbbben a munkát alaposan át fogja dolgozni, az a véleményem, hogy a pályadíj kiadható.»

A jeligés levél felbontása után kitünt, hogy a dolgozat szerzője: Nébel Ábrahám dr. V. éves hallgató.

Az 1918—19. tanévre a következő pályatételek tüzetnek ki:

1. A báró Schey Fülöp-féle alapból: A Neubauer Adolf által »Mediaeval Jewish Chronicles« I. kötetében kiadott »Széder Ólam« forrásai és kritikája. A pályadíj 184 korona 30 fillér.

2. Ugyanazon alapból: A tanuk szerepe és jelentősége rituális és jogi vonatkozásokban a talmudi és rabbinikus irodalom alapján különös tekintettel a családjogra. A pályadíj 184 korona 30 fillér.

3. A Steinfeld Antal-féle alapból: »A talmud tanulmányozásának elterjedése« (Ibn Daud idevágó adatainak kritikai vizsgálata) (Ujra). A pályadíj 162 korona.

4. Ugyanazon alapból: Jómtób ben Ábrahám Isbili (R J T B A) élete és művei. A pályadíj 162 korona.

5. Ugyanazon alapból: A bányászat a bibliában. A pályadíj 162 korona.

6. A Kaufmann Dávid-féle alapból. Ábrahám ben Chisdáj Mózné Czedek című fordításának kritikai összehasonlítása al Ghazali »Mizán-al 'amal« című arab eredetijével (Ujra). A pályadíj 160 korona.

7. Ugyanazon alapból: Sza'adjah filozófiájának nyomai biblia fordításaiban és magyarázataiban. Pályadíj 160 korona.

8. Az Országos Rabbiképző Intézetben felavatott rabbi Bacher alapítványából: »A héber szótárirás kezdetei és fejlődése Abulvalidig.« Módszeres vizsgálat az összes régi adatok alapján. Pályadíj 200 korona.

9. Ugyanazon alapból: Péchy Simon zsoltárfordításának és magyarázatának méltatása és zsidó forrásainak kimutatása. (Szilády Áron kiadása. Akadémia 1913). Benyújtandó: 1920 május hó 1-ig. Pályadíj 200 korona.

A pályamunkák lapszámozva, idegen kéztől írva és jellegével ellátva, mely a szerző nevét tartalmazó lepecsételt borítókra is irandó, a tanári kar jegyzőjénél 1918 május hó 1-ig nyújtandók be (a 9. szám kivételével).

*

A beiratkozások, felvételi és javító vizsgálatok folyó évi szeptember hó 2—5-ig fognak megtartatni.

A Ferencz József országos rabbiképző-intézet felső tanfolyamában az elmúlt tanévben a következő előadások tartottak:

1. **Szentírásmagyarázat:** Ezekiel 1—35. fej. 2 óra hetenként. Tanár: *Weisz.*
2. **Bovezetés a szentírásba.** Általános rész. 2 óra hetenként. *Ugyanaz.*
3. **Exegétikus irodalom:** II. M. 1—4, 20. f. a Septuagintával, Vulgatával, a Targumokkal, Ibn Ezrával, a Rambannal és Rásival. Rási. 1 óra hetenként. Tanár: *Fischer.*
4. **Talmud statarie:** Jebámóth 87—97 és 114—122, 5 óra hetenként. *Az igazgató.*
5. **Talmud cursorie:** Jóma 2—34. 3 óra hetenként. *Ugyanaz.*
6. **Talmud jerus:** Jóma I. és VIII. fejezete. 1 óra hetenként. Tanár: *Guttman.*
7. **Sulchán Arúkh:** Jóre Déah 1—28. 3 óra hetenként. *Ugyanaz.*
8. **Zsidó naptár és liturgiai fejezetek.** Maim. Misne Tóra II. kötetéből. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*
9. **Midrás:** A Mechilta. 1 óra hetenként. Tanár: *Fischer.*
10. **Zsidók története:** Spanyol fénykorszak 1040—1300. 2 óra hetenként. *Az igazgató.*
11. **Történelmi gyakorlatok:** Ábrahám b. Dávid Szefer Hakabbálája és a Széder Tannáim veámoráim olvasása és magyarázása. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*
12. **Vallásbölcshészet:** I. Jehuda ha-Lévi vallásphilosophiai tanai. A Kuzari III. könyvének magyarázása Ibn Tibbon héber fordítása alapján az eredeti arab szöveg tekintetbevételével. Hetenként 2 óra.
- II. A vallásbölcshészet története a zsidóknál. (Folytatás). a) a Kalám, b) az aristotelesi philosophia hatása. Hetenként 1 óra. Tanár: *Goldziher.*
13. **Homiletika.** Homiletikai gyakorlatok. 1 óra hetenként. Tanár: *Hevesi.*
14. **A hitoktatás methodikája.** 1 óra hetenként. Tanár: *Venetianer.*
15. **Stilusgyakorlatok:** a) Válogatott részletek, Azarja de Rossi, מצורף לכתף és Brody-Albrecht שער השיר c. műveiből. b) Héber beszélgetések. 2 óra hetenként. Tanár: *Guttman.*

A theológiai oktatás átnézete

az alsó tanfolyamban.

1. Szentírás: A) Mózes I. k. 1—23, 49. 2 óra hetenként. Tanár: *Guttmann*.

B) Mózes III. k. 2 óra hetenként. *Ugyanaz.*

2. Szentírás: A) A Példabeszédek könyve 1—19, 25—31. 2 óra hetenként. Zsoltárok könyve 73—79. 1 óra hetenként. Tanár: *Klein*.

B) Ézsaiás próféta 1—23, 28—32. 2 óra hetenként. Királyok könyve. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*

3. Talmud statarie: A) Sebuoth 38—49. 5 óra hetenként. Tanár: *Guttmann*.

B) Szanhedrin 2—18. 5 óra hetenként. *Ugyanaz.*

4. Talmud cursorie: A) Megilla 2—17 és 29—32. 3 óra hetenként. Tanár: *Klein*.

B) Rós-Hassána egészen. 3 óra hetenként. *Ugyanaz.*

5. A) Héber nyelvtan. Első osztály: Hangtan. Név-
mások és az ige. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*

6. Második osztály: A nomen. Számnév és mondattan. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*

7. Aram nyelvtan a B. csoportban. Nomen. Igerago-
zás. Dániel aram részeinek héberre való fordítása.

Ugyanaz.

8. Zsidók története: A) A zsidók története a makkabeusok korától a talmud befejezéséig. B) A talmud befejezésétől Majmuni haláláig. 1 óra hetenként. *Ugyanaz.*

9. Rendszeres zsidó vallásban. Az V. osztályban. 1 óra hetenként. Tanár: *Venetianer*.

A bibliatanításban az alsó tanfolyam tanulói 2 csoportban — A) és B) — vettek részt. Az A) csoporthoz tartozik az I. és II. oszt., a B) csoporthoz a III., IV. és V. osztály. A talmudtanításban az alsó tanfolyam tanulói 2 csoportban — A) és B) — vettek részt. Az A) csoporthoz tartozik az I. és II. oszt., a B) csoporthoz a III., IV. és V. osztály. A zsidók történeténél az A) csoportba tartozik a II.—III. osztály, a B) csoportba IV.—V. osztály.

A)
**A Ferencz József országos rabbiképző - intézet
 vezérlő-bizottsága:**

Elnök: **dr. Mezey Ferenc, kir. tanácsos.**

Budapesti tagok.

Adler Lajos, a pesti izrael. hitközség elnöke.
 Dr. Bánóczi József, az orsz. izr. tanítóképző-int. igazgatója
 báró Dirsztai Dirsztay Béla.
 Dr. Feleki Béla, udvari tanácsos.
 Dr. Fischer Gyula, a pesti izr. hitközség rabbija.
 Dr. Hevesi Simon, a pesti izr. hitközség rabbija.
 báró dr. Kohner Adolf, udvari tanácsos, a m. izr. kézmű-
 és földmívelési egyesület elnöke.
 Dr. Mezei Mór, a magyarországi izraeliták országos iro-
 dájának elnöke.
 Székely Ferenc, udvari tanácsos.
 Winterberg Gyula, udvari tanácsos, a pesti Chevra Kadisa
 elnöke.
 csepeli Weisz Manfréd.

Vidéki tagok.

gelsei és belicsei báró Guttmann Vilmos, községkerületi
 elnök, Nagykanizsa.
 báró Hatvany-Deutsch Béla, Sárvár.
 Dr. Hoffer Armin főrabbi, Veszprém.
 Dr. Kecskeméti Lipót főrabbi, Nagyvárad.
 Dr. Kiss Arnold budai főrabbi.
 Dr. Neumann Ede főrabbi, Nagykanizsa.
 várkonyi Rósa Izsó, községkerületi elnök, Szeged (meghalt).
 Dr. Sidon Adolf főrabbi, Versec.
 Dr. Steinherz Jakab főrabbi, Székesfehérvár.
 nagypéli Sternthal Salamon, községkerületi elnök, Temesvár.
 dr. Venetianer Lajos főrabbi, Újpest.
 mucsinyi Wohl Rumi Adolf, községkerületi elnök, Losonc
 (meghalt).

B)

A tanári kar tagjai.

a) **Theológiai tanárok.**

Dr. Blau Lajos, igazgató, tanította a felső tanfolyam-
 ban a talmudot és a zsidók történetét; az intézet könyvtárosa.

2*

Dr. Fischer Gyula, tanította a felső tanfolyamban az exegetikus irodalmat és midrást.

Dr. Goldziher Ignác, udv. tanácsos, egyetemi ny. r. tanár, tanította a felső tanfolyamban a zsidó vallásbölcsészetet.

Dr. Guttman Mihály, tanította a felső tanfolyamban a szertartást és héber stilusgyakorlatot, az alsóban a talmudot és a szentírást.

Dr. Hevési Simon, tanította a felső tanfolyamban a homilétikát.

Dr. Klein Miksa, a tanári kar jegyzője, tanította az alsó tanfolyamban a szentírást, a talmudot, a héber nyelvtant, aram nyelvtant és a zsidók történetét.

Dr. Venetianer Lajos, tanította a felső tanfolyamban: A hitoktatás methodikáját; az alsóban: A rendszeres zsidó vallástant.

Dr. Weisz Miksa, a pesti izr. hitközség vallástanára, szakfelügyelő tanította a felső tanfolyamban a bibliai tudományokat.

b) **Gymnasiumi tanárok.**

Balogh Ármin, a magyar könyvtár könyvtárosa tanította a magyar nyelvet és irodalmat (az összes osztályokban), a magyarok történetét (az V. osztályban), a világtörténetet (az I. és a II. osztályban), a politikai földrajzot (a IV. osztályban), a bölcsészetet (a IV. és V. osztályban).

Dr. Bloch Henrik, tanította a német nyelvet és irodalmat (az összes osztályokban), a görög nyelvet (a II., III., IV. és V. osztályban), a világtörténetet (a III. és IV. osztályban).

Dr. Dercsényi Móríczt tanította a latin nyelvet (az összes osztályokban) és a görög nyelvet (az I. osztályban).

Hausbrunner Vilmos, a szertár őre, tanította az összes osztályokban a matematikát, természettant és természetrajzot.

*

Lazarus Adolf tanította az éneket (az összes osztályokban).

Róna Ármin tanította a tornát (az összes osztályokban).

*

Iskolaorvos: A hadba vonult dr. Révai Izidort, dr. Mangold Gyula ur, Bulyovszky utca 16, helyettesítette.

C)

A hallgatók és tanulók névjegyzéke.

Azon tanulók, kiknek neve csillaggal van jelölve, az iskolaév közben elmaradtak.

A felső tanfolyam hallgatói az 1917—1918. évben:

Név:	Évfolyam:	Születéshely:	Megye:
Eisenberger Géza	V.	Batrovac	Szerém
Dr. Ellenbogen Ignác	V.	Jánosháza	Vas
Ellenbogen Márkus	II.	Jánosháza	Vas
*Entén Fülöp	I.	Berzevicze	Sáros
5 Friedmann Hillel	III.	Madarász	Szatmár
*Friedmann Móric	II.	Lelesz	Zemplén
Goitein Zsolt	I.	Budapest	
*Goldberger Sándor	I.	Tasnád	Szilágys
Händler Salamon	III.	Nátafalva	Zemplén
10 Hevesi Ferenc	I.	Lugos	Krassó-Szörény
Hirsch Márton	III.	Mezőszilvás	Kolozs
Hoffmann Miksa	IV.	Peleszarvad	Szilágys
Klein Ábrahám	V.	Cseke	Szatmár
Láczér Dénes	III.	Czegléd	Pest
15*Loránd Sándor	IV.	Bodrog-Vécs	Zemplén
*Lorber Leó	II.	Budapest	
Dr. Nébel Ábrahám Izsák	V.	Záhony	Ung
Reinitz Hermann	IV.	Mezőgecse	Bereg
Rosenbaum Géza	I.	Budapest	
20*Salamon Pál	IV.	Ó-Dávidháza	Bereg
Dr. Schreiber Ignác	V.	Nagyvárad	Bihar
Strausz Hermann	III.	Dés	Szolnok-Doboka
Trebitsch Jenő	IV.	Budapest	
Wallenstein Zoltán	I.	Tárkány	Komárom
25*Weisz Elemér	II.	Budapest	
Dr. Winkler Ernő	V.	Újpest	Pest
Wolf József	III.	Budapest	

*Az alsó tanfolyam tanulói:***I. osztály.**

Név:	Születéshely:	Megye:
Adler György	Hatvan	Heves
Beneschofszky Imre	Budapest	
Friedmann Mór	Kisszeben	Sáros
Günczler Péter	Erdőbénye	Zemplén
5 Hager Samu	Felső-Visó	Máramaros
Kaiser Mór	Vágsellye	Nyitra
Nagel Béla	Verbó	Nyitra
Schleifer Jenő	Zwernitza	Orosz-Lengyelország
Stehr Hugó	Kisszeben	Sáros
10 Stuhlberger Lajos	Erdőbénye	Zemplén
Waldmann Ernő	Bátorkeszi	Esztergom

II. osztály.

Frenkel Dezső	Tasnád	Szilággy
Frenkel Jenő	Tasnád	Szilággy
Fürst Izrael	Magyarnemegye	Beszterce-Naszód
Guttman Sándor	Budapest	
5 Klein Hugó	Nagymihály	Zemplén
Kohn Zoltán	Budapest	
Lanxner Mór	Gödemesterháza	Maros-Torda

III. osztály.

Gottlieb Elek	Héthárs	Sáros
Gut Imre	Kéthely	Somogy
Klein Móric	Tolcsva	Zemplén
Kopp Vilmos	Héthárs	Sáros
5 Mátyás Ferenc	Budapest	
Rosenwasser Emanuel	Krakó	Ausztria (Galicia)

IV. osztály:

Blumenfeld Ármin	Máramarossziget	Máramaros
Guttman Dezső	Roskovány	Sáros
Neumann Ferenc	Abauj-Szántó	Abauj-Torna
Steindler Samu	Gercsely	Zemplén
5 Straszer Fülöp	Budapest	Pest
Szameh Nátán	Berzevicze	Sáros
Tessler Ernő	Budapest	

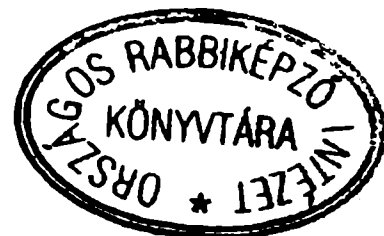
Név:	Születéshely:	Megye:
Gintzler Ármin	Kisvárdá	Szabolcs
Klein Ernő	Tizadob	Szabolcs
Lustig Aladár	Kisszeben	Sáros
Partos Ferenc	Dunaföldvár	Tolna
5*Véber Sámuel	Órszállás	Bács-Bodrog
Weeg Mór	Gorlice	Ausztria (Galicia)
Weiszberg Dezső	Tolcsva	Zemplén
Weiszburg Sándor	Tolcsva	Zemplén

D)

Az alsó tanfolyam tanulóinak előmenetele.

Osztály	Jeles	Jó	Elégséges	1 tárgyból elégtelen	2 tárgyból elégtelen	Ismétlő	A tanuló száma
I.	—	5	1	5	—	—	11
II.	1	3	3	—	—	—	7
III.	1	1	3	1	—	—	6
IV.	1	2	4	—	—	—	7
V.	3	2	2	—	—	—	7
	6	13	13	6			38

A súlyos nyomtatási viszonyok folytán jelen értesítőnk-
ből a tudományos melléklet elmaradt valamint az Értesítőből
magából a gimnáziumi oktatás átnézete és a könyvtári ki-
mutatás. Ez utóbbit az elmaradt előző évvel együtt későbbi
Értesítőben pótlólag ki fogjuk nyomtatni.

E)

Az „Écz-Chájim“ segélyzőegylet kimutatása az 1917/18-iki tanévről.

Az „Écz-Chájim“ segélyzőegylet elnöksége hálás köszönettel sorolja fel az 1917/18-iki tanévben befolyt adakozásokat. A választmány tagjai a tanári karon kívül: Adler Gyula, dr. Bánóczy József, Breitner L. Zsigmond, Eisler Samu, dr. Fischer Gyula, Gara Emil, Handler Jónás, dr. Hevesi Simon, Kohn Arnold, dr. Mezey Ferenc és Schlesinger M. Bertalan.

I. Bevételek:

A) Tagsági díjak:

	Korona		Korona
Abrahám Emil úr, Budapest	10.—	Budai izr. hitközség	20.—
Adler Gyula úr, „	40.—	Büchler József úr, Budapest	10.—
Adler és Bauer urak, „	10.—	Csonka Marcell úr, „	10.—
Ábrahám Emil úr, „	10.—	Davidsohn Horace úr, „	10.—
Adler Lajos úr, „	20.—	Dr. Dercsényi Móric úr, tanár,	
Dr. Ardó Alfréd úr, „	10.—	Budapest.	10.—
Auer Dávid és fia urak, Bpest.	10.—	Deutsch Gyula úr, Budapest	10.—
Bacher Emil úr, „	10.—	Deutsch Miklós úr, „	10.—
Dr. Bánóczy József úr, „	10.—	Dezsényi Gyula, igazgató úr,	
Baumgarten Lajos úr, „	20.—	Budapest 1918—21. évre	100.—
Bettelheim Miksa úr, „	10.—	Dr. Diamant Gy. úr, Vukovár	10.—
Dr. Benedik Béla, úr, „	10.—	Diamant Samu úr, Budapest	10.—
Berger Jakab úr, Ráckeve	10.—	Eisler Samu úr, Budapest	10.—
Bettelheim Miksa és társa		Engel Ernő úr, „	10.—
Budapest.	10.—	Ernstein Bernát úr, „	10.—
Beifeld József úr, Budapest	10.—	Eppinger Lázár úr, Budapest	20.—
Berger Mór úr, „	10.—	Feldmann Mózes rabbi úr, Bdp.	10.—
Birnbaum Imre úr, „	10.—	Dr. Fényes Mór úr, „	10.—
Birnbaum László úr, „	10.—	Dr. Fischer Gyula rabbi úr, Bdp.	10.—
Dr. Blau Lajos úr, „	10.—	Fleischl Sándor úr, „	10.—
Bloch Ártur úr, Budapest	10.—	Freudenberg Rafael úr, „	10.—
Blum Ignác úr, „	10.—	Fröhlich Miksa úr, „	10.—
Dr. Blumgrun! Naftali úr,		ifj. Fröhlich Miksa és társa,	
rabbi, Abony	10.—	Budapest.	10.—
Brammer Ödön úr, Bpest.	10.—	Dr. Fuchs Dávid úr, Bpest.	10.—
Breitner testvérek, Budapest	10.—	maróti Fürst László úr, „	10.—
Breitner L. Zsigm. úr, Bpest.	30.—	Gansl Ignác úr, Budapest	10.—
Breuer József úr, Budapest	10.—	Gara Emil úr, „	10.—
Brust Dávid úr, „	10.—	Gardé Henrik úr, „	10.—

Korona	Korona
dentai Gomperz Miksa úr, Bdp. 20.—	Dr. Klein Miksa úr, Bpest. 10.—
Dr. Goldziher Ignác úr, Bpest. 10.—	Klein J. D. úr, Budapest . . . 10.—
Dr. Grauer Vilmos úr, » 20.—	Báró Dr. Kohner Adolf úr,
Grosz Zsigmondné, úrnő, Bdp. 10.—	Budapest 200.—
Dr. Groszmann Zsigmond úr,	Kohner Adolf és fiai, Bpest. 60.—
Budapest 10.—	Dr. Kohn S. úr, főrabbi, » 10.—
Grüner A. Henrik úr, Bdp. 10.—	Kormos Aladár úr, Budapest 10.—
Grünfeld Miksa úr, Budapest 10.—	Kriegler Dávidné, úrnő, » 10.—
Guttentag Gusztáv úr, » 10.—	Kronberger Lipót úr, » 10.—
Dr. Guttmann Mihály úr, Bdp. 10.—	Küszler Henrik, úr, » 10.—
Dr. Guttmann Simon úr, » 10.—	Lang Vilmos úr, » 10.—
Guttmann Miksa úr, Budapest 20.—	Lazarus Adolf úr, főkántor,
gelsei Guttmann Vilmos báró	Budapest 10.—
úr, Budapest 200.—	Léderer Róbert úr, Budapest 10.—
Győri Chevra Kadisa 30.—	Leitersdorfer Dávid úr, » 10.—
Halász Károly úr, Budapest 10.—	Lemberger Simon úr, » 10.—
Halmos Izor úr, » 10.—	Lichtschein Mayer úr, » 10.—
Handler Jónás úr, » 10.—	Dr. Links Ármin úr, » 10.—
Hausbrunner Vilmos úr, Bdp. 10.—	Löwy Ármin úr, » 10.—
Hecht Jónás úr, Budapest 10.—	Löwy Salamon úr, » 10.—
Heinrich és Lusztig urak, Bdp. 10.—	m. Dr. Megyeri Izidor úr, Bdp. 12.50
Heisler Vilmos úr, Budapest 10.—	Dr. Mezey Ferenc úr, Bpest. 10.—
Heller Gyula úr, » 10.—	Munk Mór és társa utódai,
Herzfeld Frigyes úr, » 10.—	Budapest 20.—
Dr. Hevesi Simon, rabbi úr,	Müller Mór úr, Budapest . . 10.—
Budapest 10.—	Müller Lipót úr, » . . 10.—
Hoffer és Lichtenstein urak,	ifj. Nagler testvérek, Bpest. 10.—
Budapest 10.—	Neumayer Fülöp úr, » 20.—
Hörövitcz Arnold úr, Bpest. 10.—	Dr. Ostern Lipót úr, » 10.—
Izraelita hitközség, Csurgó 10.—	Özsterreicher Miksa úr, Bdp. 10.—
» » Mohács 20.—	Pap Ármin úr, Budapest . . 10.—
» » Liptó-	reátsági Pauncz Sándor úr,
Szent-Miklós 20.—	Budapest 10.—
Joel Adolf és fia urak, Bdp. 10.—	Pollák Jakab úr, Budapest . 10.—
Kálmán Ernő úr, Budapest 10.—	Pollák Károly úr, » . 10.—
Kann Jakab úr, » 10.—	Porgesz Jenő úr, » . 10.—
Kanitz Ignác és fiai, » 20.—	Porgesz Mór úr, » . 10.—
Dr. Kaiser Emil úr, Budapest	Pozsonyi kongr. hitközség . 30.—
1918—21. évre 100.—	Rechnitz Ignác úr, Budapest 10.—
Dr. Kecskeméti Lipót úr,	Rechnitz H. és M. urak, Bpest 10.—
főrabbi, Nagyvárad . . . 15.—	Rennberger Adolf úr, Bpest 10.—
Dr. Klein Ármin úr, Bpest. 10.—	Dr. Révai Izidor úr, » 10.—
Klein Jakab úr, Budapest . . 10.—	ruszti Ruszt József úr, » 20.—

	Korona		Korona
Sándor Pál úr, Budapest . . .	20.—	Strausz Emil úr, Budapest . . .	20.—
Seiden M. Miksa úr, Bpest . . .	10.—	Dr. Stiller Bertalan úr, Bpest . . .	20.—
Schlesinger Alajos úr, „ . . .	10.—	Dr. Venetianer Lajos úr, rabbi, Ujpest	10.—
Schlesinger József úr, „ . . .	10.—	Wahl Béla úr, Budapest . . .	10.—
Schillinger Miksa úr, „ . . .	20.—	Dr. Weisz Miksa úr, Bpest . . .	10.—
Schossberger Lajos és Rezső urak, Budapest	20.—	Dr. Weisz Sámuel úr, „ . . .	10.—
Schön Ignác úr, Budapest . . .	10.—	Dr. Weisz Mór úr, Budapest . . .	10.—
Dr. Schreyer Jakab úr, Bdp. . . .	10.—	Weisz és Teschner urak, Bdp. . . .	10.—
Schulz József úr, Budapest . . .	10.—	Dr. Weiszbürg Gyula úr, „ . . .	10.—
Dr. Schwarz Jakab úr, Bdp. . . .	10.—	Wertheimer és Frankl urak, Budapest	10.—
Semmler J. úr, Budapest	20.—	Wiener Mór úr, Budapest	10.—
boglári Simon Jakab úr, Bdp. . . .	10.—	Dr. Wolf Vilmos úr, Bpest	10.—
Dr. Stamberger Ferenc úr, Budapest	20.—	Zwack József úr, Budapest	20.—
Stern Károly úr, Budapest	10.—	H. Zsürger Lajos úr, „	10.—
Strasser Róbert úr, „	10.—	Összesen	2522·50

A később befolyt tagsági díjakat a jövő évi kimutatás fogja közölni.

B) Templomi adakozások.

I. A dohányutcai templomban.

	Korona		Korona
Ehrenstein Bernát	20.—	Áthozat	650.—
Bacher Emil	100.—	Lamm Mór	50.—
Bacher Miksa	5.—	Winternitz Gábor	50.—
László Adolf	25.—	Strasser Vilmos	25.—
Gara Emil	50.—	Hirschbein L.	10.—
Salamon Jakab	400.—	Gassner Viktor	10.—
Eppinger Arthur	50.—	Összesen	795.—
Átvitel	650.—		

II. Az intézeti templomban.*)

Bacher Ernő úr 10 (10), Dr. Bátori úr (10), Baum úr 30 (30), Benoschofszky úr 1, Bineter úr 10, Berger Mór úr 2, Blatt H. úr 29 (21), Dr. Blau Lajos igazgató úr 41 (23), Braun József úr 100 (50), Breuer úr 5 (5), Buchbinder H. úr 10 (10), Dános M. úr 20 (20), Dénes úr 5, Dr. Dercsényi Móric tanár úr 5 (5), Deutsch B. úr 3, Deutsch Sámuel úr 5, Eisenberger Géza úr 2, Földes Gyula úr 10

*) A zárójelen kívül álló számok az Ecz-Chájim javára, a zárójel közt álló számok a templomi célokra tett adakozásokat tüntetik fel, valamint néhány apróbb adakozást.

(10), Fuchs V. úr 5, Fürst Lajos úr 10, Dr. Fürst Salamon úr 10, Galambos Gyula úr 20, Gelbkopf Bernát úr 5, Dr. Gerlóczi nyug. rabbi úr 4 (1), Dr. Gerson József rabbi úr 20, Dr. Goldberger Izidor úr tatai rabbi 12, Gottlieb úr 1, Grünwald úr 5 (5), Guttmann H. úr 2, Dr. Guttmann Mihály tanár úr 5, Hahn úr 5 (5), Hajós Gyula 25 (25), Halász Kálmán igazg. úr 100 (100), Händler Salamon 5, Hausbrunner Vilmos tanár úr 10, Herlinger Miksa úr 5 (5), Hevesi Ferenc úr 5 (5), Dr. Hirsch úr 10 (10), Ilkovits úr 30 (20), Kastler Jakab úr 5 (5), Kelemen S. úr 5, Klein E. úr 1, Dr. Klein Miksa tanár úr 5 (2), Krausz Jenő úr 20, Kohn Mór úr 10, Kornblau Ignác úr 3 (3), Lóránd úr 5, Lusztig úr 1, Lux József úr 5, Dr. Mezey Ferenc úr kir. tan. 100, Özv. Molnár Imréné urnő 3, N. N. 1, Dr. Nébel úr 3, Dr. Niedermann M. úr 5, Dr. Péner M. úr 5, Polacsek úr 10, Porjesz Henrik úr 3 (3), Ranschburg Andor úr 40 (20), Rechnitzer Ignác úr Székesfehérvár 24, Reiner Károly úr 10, Rohrlich úr 3, Róth M. úr 5 (5), Rosenbaum úr 3, Salgó L. úr 5 (5), Sándor Ferenc úr (10), Steiner Mór úr 5, Strausz úr 5, Tessler úr 1, Tessler József úr 3 (3), Dr. Vágvölgyi Lajos úr aradi rabbi 20, Weil Tibor úr 40 (20), Dr. Weisz Miksa tanár úr 15, Dr. Winkler Ernő úr 2. Összesen 1806 korona.

A templomi bevétel és kiadás 1917./18. tanévben.

Bevétel:	Korona
1917. szeptember 1-én maradt	800·13
Ülőhelyek bérleteért	1402·—
Istentiszteleti adományok	456·—
Összesen	<u>2658·13</u>

Kiadás:

Előimádkozóknak és az énekkarnak a nagy ünnepeken, szónoklatok- és sofárfuvásért	576·—
Havi és egyéb kiadások	615·20
»Deák Ferenc« egyesületnek két tóraért	1000·—
Beszedőnek	45·60
Összesen	<u>2236·80</u>

Bevétel	K 2658·13
Kiadás	» 2236·80

Marad K 421·33

C) Szelvények és kamatok.

Az egyleti vagyon befolyt kamatai a Reich Gábor és Sarolta, a Horovitz Betti, az özv. dr. Kaufmann Dávidné, a gelsei Guttmann-féle, a Gries Benjamin, az Ehrlich Mózes, a

Herzmann Bertalan, a dr. Bacher Vilmos, a dr. Simon József, az ifj. Hay Ignác, az özv. Eppinger Józsefné, a Léderer Ábrahám és a Baumgarten Leó-féle alapok szelvényei és kamatai K 7313·10.

D) Rendkívüli adakozások:

	Korona		Korona
Gara Emil	250.—	Áthozat	2460.—
Popper Károly	500.—	br. Kohner Adolf	300.—
Wilhelm Arthur	50.—	tisztas. Polnay Jenő	200.—
Löwenstein Arnold	100.—	N. N.	20.—
Halász Kálmán	200.—	O. M. I. K. E. ösztöndijra	200.—
Freud Izsó, dr. Fischer		Eisler Samu	100.—
Gyula rabbi utján	1000.—	Michelstädter Ármin	100.—
Breuer József	100.—	dr. Schmelzer Izsák	250.—
dr. Spiegel A.	4.—	Pesti izr. hitk.: Pollák	
dr. Bacher Vilmosné	100.—	Leon és Laura alapból	40.—
Pester Lloyd	50.—	Pesti izr. hitközség	200.—
dr. Weisz Mór, rabbi	100.—	dr. Fischer Gyula	100.—
Taschauer Bertalan	6.—	Bischeliches Mózes, mérn.	50.—
Átvitel	2460.—	Összesen	4020.—

E) Alapítványok.

Herzmann Bertalan és neje alapítványának 1918.

évi részlete	K 200.—
Léderer Ábrahám hagyatéka K 1000.— 4% Ma-	
gyar földhitelintézeti záloglevél	» 1000.—
Baumgarten Leó hagyatéka K 2000.— 4% Ma-	
gyar jelzáloghitelbank záloglevél	» 2000.—

F) Más adakozások az intézet és az Écz-Chájim segélyegylet javára.

A pesti chevra kalisza adománya	K 1100
A pesti izr. hitközség jótékonyági osztálya	„ 1000
Rendelkezési alapra dr. Fischer Gyula rabbi utján dr. budai	
Goldberger Leó	„ 1000

A pesti izr. hitközség előjárósága főt. dr. Kohn Sámuel főrabbi úr javaslatára egy a tanári kar által ajánlott hallgatónak megszavazta a Kohn Sámuel-féle ösztöndíjat (200 korona) és két hallgatónak a községi ösztöndíjakat (à 200 korona.)

Az izr. ösztöndíjegylet bizottsága megszavazott 3 hallgatónak 400—400 korona és 4 hallgatónak 200—200 koronás ösztöndíjat.

Az O. M. I. K. E. 200 koronás ösztöndíját egy felső tanfolyambeli hallgató nyerte.

Dr. Mezey Ferenc kir. tanácsos úr a vezérlő-bizottság elnöke a Pesti Chevra Kadisa „Dr. Mezey Ferenc alapítványai“ közül három egyenként 400 koronás ösztöndíjat három felső tanfolyambeli hallgatónak ítélte oda.

Az ifj. Hay Ignác alapítvány két ösztöndíja (à 160 korona) egy felső- és egy alsótanfolyambeli hallgató kapta.

A dr. Simon József-féle 100 koronás ösztöndíjat egy alsó tanfolyambeli növendék kapta.

A Goldziher Izsák-féle 80 koronás ösztöndíjat egy alsótanfolyambeli növendék kapta.

A Pesti izr. hitk. által adományozott Pollák Leon és Laura-féle alapítvány 40 koronát kitevő kamatját egy alsó tanfolyambeli növendék kapta.

A bevételek összege:

Tagsági díjak	K	2522.50
Templomi adományok	„	1806.—
Rendkívüli adományok	„	4020.—
Pesti Chevra Kadisa adománya	„	1100.—
Pesti izr. hitközség jótékonyági ügyosztálya	„	1000.—
Szelvények és kamatok	„	7313.10
Összesen	K	17.761.60

Kiadások:

Rendes havi segélyek	K	3648.—
Rendkívüli segélyek	„	172.—
Reggelire	„	3778.50
Ruházkodásra és orvosságra	„	336.—
Ösztöndíjakra	„	1330.—
Templomi- és egyleti pénzbeszedő és egyéb kiadások	„	835.70
Összesen	K	10.100.20

Bevételek összege	K	17.761.60
Kiadások összege	„	10.100.20
Többlet	K	7661.40
ebből »Refundálási alap«-ra	„	6000.—
Marad	K	1661.40

Az Écz-Chájim értékpapirjai 1917. június 30-án: Korona

K	25.600.—	n. é. 4 $\frac{1}{2}$ % P. m. ker. bk. záogl. à 87.—	22.272.—
»	101.200.—	» » 4% » » » » » » 76.—	76.912.—
»	1000.—	» » 4% » » » » közs.kötv. 76.—	760.—
»	11.000.—	» » 4% M. földhitelint. zgl. à 75.—	8.250.—
»	5.000.—	» » 4% M. földteherm. kötv. » 75.—	3.750.—
»	4.000.—	I. 6% magy. hadikölcsön » 93.—	3.720.—
»	1.000.—	II. 5 $\frac{1}{2}$ % » » » 88.—	880.—
»	1.000.—	IV. 6% » » » 93.—	930.—
»	3.000.—	VII. 6% » » » 93.—	2790.—
»	800.—	4% májusi járadék » 73.—	584.—
22db.	4% Magy. jelzalog sorsjegy	à 104.—	416.—
»	Convertált » » »	» 150.—	800.—
		Összesen	121.564.—

Külön kezelt alapítványok kimutatása:

Gries Benjamin alap értékpapirjai.

		Korona	
K	1000.—	n. é. III. 6% magy. hadikölcsön à 93.—	930.—

Horovitz Betti alap értékpapirjai.

K	600.—	4% januári járadék à 100.—*)	600.—
»	300.—	4.2% áprilisi » » 100.—	300.—
		Összesen	900.—

Ehrlich Mózes alap értékpapirjai.

K	2000.—	4% Pesti m. ker. bk. zgl. à 76.—	1520.—
---	--------	--	--------

Bauer Zsigmond alap értékpapirjai.

K	200.—	4% Pesti m. ker. bk. zgl. à 76.—	152.—
»	100.—	4% Magy. koronajáradék » 75.—	75.—
»	400.—	II. 5 $\frac{1}{2}$ % magy. hadikölcsön » 88.—	352.—
		Összesen	579.—

Herzmann Bertalan és neje alap értékpapirjai.

K	1000.—	4 $\frac{1}{2}$ % Pesti m. ker. bk. zgl. à 87.—	870.—
»	1000.—	II. 5 $\frac{1}{2}$ % magy. hadikölcsön » 88.—	880.—
		Összesen	1750.—

*) Azon alapítványoknál, melyek értékpapirokban tétettek, az értékpapirokat teljes névértékkel vettük fel a mérlegbe.

Dr. Bacher Vilmos pályadij alap értékpapirjai.

K 2400.—	4½% P. m. ker. bk. zgl. à 87.—	. . .	2088.—
» 400.—	II. 5½% magy. hadikölcsön » 88.—	. . .	352.—
	Összesen	. . .	<u>2440.—</u>

Dr. Simon József alap értékpapirjai.

K 2500.—	4% Magy. koronajáradék à 100.—	. . .	2500.—
----------	--------------------------------	-------	--------

Ifj. HayIgnác alap értékpapirjai.

K 8000.—	4% Magy. koronajáradék à 100.—	. . .	8000.—
» 1300.—	V. 6% Magy. hadikölcsön à 93.—	. . .	1209.—
	Összesen	. . .	<u>9209.—</u>

özv. Eppinger Józsefné szül. Braun Erna alap értékpapirjai.

K 2000.—	V. 6% Magy. hadikölcsön à 93.—	. . .	1860.—
----------	--------------------------------	-------	--------

Léderer Ábrahám alap értékpapirjai.

K 1000.—	4% Magyar földhitelint. zgl. à 100	. . .	1000.—
----------	------------------------------------	-------	--------

Baumgarten Leó alap értékpapirjai.

K 2000.—	4% Magyar jelzáloghitelbk. zgl. à 100	. . .	2000.—
----------	---------------------------------------	-------	--------

Vagyon.

Mérleg számla 1918. június 30.

Teszer.

	korona	f		korona	f
Pénztár számla	1612	33	Kaufmann Dávidné	2000	—
Értékpapir „	121.564	—	Makai Emil	200	—
Ehrlich Mózes alap értékpapirjai	1520	—	Ehrlich Mózes	2000	—
Gries Benjamin „ „	930	—	Gries Benjamin	1000	—
Horovitz Betti „ „	900	—	Horovitz Betti	900	—
Herzmann Bertalan és neje „	1750	—	Herzmann Bertalan és neje	2000	—
Dr. Bacher Vilmos „	2440	—	Dr. Bacher Vilmos	2500	—
Dr. Simon József „	2500	—	Dr. Simon József	2500	—
ifj. Hay Ignác „	9209	—	ifj. Hay Ignác	9201	72
özv. Eppinger Józsefné „	1860	—	özv. Eppinger Józsefné	1998	85
Léderer Ábrahám „	1000	—	Léderer Ábrahám	1000	—
Baumgarten Leó „	2000	—	Baumgarten Leó	2000	—
Bauer Zsigmond alap értékpapirjai	579	—	Bauer Zsigmond	818	—
„ „ „ „ fszla	118	—	Rendelkezési	500	—
Pesti magyar keresked. bank . . .	4594	—	Átmeneti számla	200	—
			Vagyon számla . . . K 116.096.36		
			„ szaporulat . „ 7.661.40	123.757	76
	152.576	33		152.576	33

Eisler Samu s. k.,
ellenőr.

Gara Emil s. k.,
pénztáros.

Balázs Pál s. k.,
könyvelő.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

Adler Gyula s. k.
számvizsgáló.

Handler Jónás s. k.
számvizsgáló.

A menza és az internátus.

Őszinte örömmel jelentjük, hogy a lefolyt évben jelentékeny események jelölik ifjuságunk rendszeres ellátása érdekében megindított akciónkat. Első helyen áll és nemcsak a mi külön szempontunkból, hanem a magyar zsidóság kultúr-története alapjáról is tekintve az a nemeslelkű **h a t s z á z e z e r k o r o n á s a l a p i t v á n y**, melyet

FREUND JÓZSEF úr és neje szül. **BÖHM IRÉN**

óbecsei ismert jótevők a Ferencz József országos rabbiképző intézet és az országos tanítóképző intézet növendékei számára létesítendő internátus javára kezeinkhez tettek. A legmélyebb hálánkat nyilvánítjuk itt is a nagylelkű alapítók iránt, akik leendő lelkészeink és tanítóink tanulmányaira, vallási és erkölcsi nevelésére, valamint anyagi javára oly nagy kihatásu tényükkel nevüket a magyar zsidóság történetében örökké fénylő módon iktatták be. Ez alapítvány segítségével most már nagy célunk megvalósításához óriási lépésekkel közelebb jutottunk, sőt nem tulzott az a reménységünk, hogy célunk elérése immár biztosítottnak tekinthető. E fejedelmi alapítvány nemcsak az internátus eszméjét emelte ki a tervelések köréből, hanem a legszerencsésebb megoldási módot is megadta, amennyiben a halhatatlan alapítók hozzájárulásával a két intézet közös épületével szomszédos József-köruti 27. szám alatti négy emeletes házat a kitűzött célra már meg is szerezhettem. A béke helyreállta után a szükséges átalakítási és berendezési munkálatokat és ezzel a kérdésnek teljes szervezését is fogamatba vehetjük.

Az Ég áldása legyen a nagy alapítókon!

Az internátus fenntartásának fedezése szempontjából nagy fontosságú az első sorban a rabbiképző ifjuság javára fordítandó **Boschán Jakab**, **Boschán szül. Csillag Berta** és **Boschán Soma** alapítvány házának rendkívüli előnyös áron történt eladása, illetve az alapítványi vagyron hozadékának tetemes megnövekedése.

Ép úgy számba esik a két intézet internátusa érdekében létesített és már 200 000 koronát meghaladó **Ferencz**

József alapnak állandó és remélhetőleg tetemes növekedése, valamint az állami subvenciónak emelkedése.

Addig is azonban, míg ez az ügy intézményesen rendezve lesz, a fenntartási alap szilárdítása mellett az átmeneti segítő-munka érdekében tovább dolgoznunk kell.

Ez első sorban a menza, melynek bevétele a múlt tanévi egyenleggel együtt a tanév végén 106 637 K 45 f-t tesz ki. Levonva ebből az 1917 július hó 1-én fennállott egyenleget mint alapvagyonot, megállapítható, hogy az 1917—18. tanévben 38 289 K volt a bevétel az előző tanévi 18.724 K 23 f-rel szemben, úgy hogy az 1917—18. tanévben körülbelül 20.000 koronával több volt a bevétel, mint az előző tanévben.

Ezzel szemben míg az 1916—17. tanévben a kiadás csak 19.079 K 78 fillért tett ki, addig az elmúlt 1917—18. tanévben a menza költsége már 25.477 K 31 f-re növekedett. Ez összegből az élelmezési kiadás 25.453 K 12 f-t tett ki, egyéb kisebb kiadásokra pedig 24 K 09 f-t fordítottunk.

A 38.289 K bevételből a 25.477 K 31 f kiadást levonva, az 1917—18. tanévben 12.811 K 69 f bevételi többlet mutatkozik, mely összeget az 1916—17. tanévi egyenleghez, vagyis 68.348 K 45 f-hez hozzáadva, 1918. év július hó 1-én a menza-alap vagyona 81.160 korona 14 fillért tesz ki, mely összegből 38.900 K az 1914. évben jegyzett 40.000 K hadikölcsönkötvény ellenértéke, 42.260 K 18 f pedig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank terézvárosi fiókjánál kezelésben álló készpénzösszeg.

*

A menza bevételeit az 1917—18. tanévben a következő összegek képezték:

A vallás- és közoktatásügyi minister ur Ónagyméltósága indokolt előterjesztésünkre és személyes közbenjárásainkra az országos izr. iskola-alapból a menza részére eddig engedélyezett 4000 K évi járulékot az 1916—17. tanévtől kezdődő hatállyal az 1917. évi nov. hó 4-én 149.547/1917. II. szám alatt kelt rendeletével 10.000 K-ra emelte fel. — E rendelet alapján tehát az 1916/17. tanévre visszamenőleg az ezen évre már felvett 4000 korona levonásával 6000 koronát, az 1917/18. tanévre pedig már 10.000 K-át, összesen tehát 16.000 koronát vettünk fel.

A Boschán-alap 6000 koronával járult a menza-alaphoz.

Az országos izr. iroda az izr. egyházi célokra törvényhozásilag megállapított államsegély-javadalomból az 1917—18. tanévben is engedélyezett segélyt és pedig rendes segély cí-

mén 1000 K-át, rendkívüli hadi drágasági pótlék címén 1000 K-át, összesen tehát 2000 koronát.

Az Országos Magyar Izr. Közalap 3000, a pesti izr. hitközség 2000, a pesti chevra kadisa izr. szentegylet ugyancsak 2000 koronával járult a menza fenntartásához. Utóbbi még külön 500 K rendkívüli adományt is juttatott a menzának.

A menza részére egyesek által juttatott adományoknál az áldozat kissé intensivebb módon nyilvánult meg. Különös köszönettel tartozunk e részben főtisztelendő dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi urnak, akinek buzgó közbenjárásával számos aradi hitsorsos juttatott nagyobb adományokat a menza részére: Grünwald Simon, Havas Sándor, May Ferenc, Reisz Márkusz, Bársony Andor, Halpern Miksa urak és N. N., valamennyien aradi lakosok egyenkint 100—100 koronát adtak.

Dr. Fischer Gyula pesti rabbi ur 100 koronát, Korniss Gábor budapesti nagykereskedő 100 K-t, Galambos Gyula (Budapest) 50 K-t, dr. Blau Lajos igazgató ur 40 K-t, Ranschburg Viktor ur (Budapest) 30 K-t, dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi ur, Vadász Ede és Friedmann Jenő (Budapest) egyenkint 10—10 K-t, dr. Szilasi Vilmos tanár ur 5 K-t, dr. Klein Miksa tanár ur 3 K-t, dr. Mezey Ferenc 150 K-t adományoztak a menza részére. Az adakozóknak ezuton is köszönetet mondunk.

Bevételt képeztek végül a felmerült kamatok is és pedig 40.000 K névértékű hadikölcsönkötvény után összesen 2400, a bankszerű pénzkezelés folyamán pedig 1151 K, összesen tehát 3551 K kamat merült fel. A számla-kimutatást külön publikáljuk.

Ezekben számolván el a gondjainkba vett ügyről, hitfeleink további szeretetteljes támogatását kérjük.

Dr. Mezey Ferencz
a vezérlő-bizottság elnöke.

A Ferencz József országos rabbi-

Bevétel. elszámolása az

	Korona	
1917. jul. 1. Az 1917. jul. 1-én fennálló pénztári maradvány mint alapvagyon	68.348	45
1917. jul. 6. Az 1917. jun. hó 9-én 34382/1917. II. szám alatt kelt rendelettel a menzának orsz. izr. iskolaalapsbeli járuléka 1916/17. tanév II. felére eső részlete fejében kiutalványoztatott	2.000	—
1917. jul. 10. Dr. Fischer Gyula pesti rabbi adománya	100	—
1917. szept. 12. A Boschán alap hozzájárulása	3.000	—
1917. szept. 20. A pesti chevra kadisa adománya	500	—
1917. okt. 19. Dr. Mezey Ferenc adománya.	100	—
1917. okt. 19. Dr. Kecskeméti Lipót nagyváradai főrabbi adománya	10	—
1917. okt. 19. Dr. Weisz Miksa pesti hittanár adománya	20	—
1917. okt. 19. Ranschburg Viktor (Budapest) adománya	30	—
1917. okt. 22. Dr. Blau Lajos igazgató adománya	40	—
Dr. Klein Miksa tanár adománya	3	—
Dr. Szilasi Vilmos tanár	5	—
1917. nov. 9. Az orsz. izr. iroda által az izr. egyházi célokra törvényhozásilag megállapított államsegélyjavadalomból engedélyezett:		
a) rendes évi segély	1.000	—
b) rendkívüli hadi drágasági pótlék	1.000	—
1917. nov. 22. A Boschán alap újabb hozzájárulása	3.000	—
1917. dec. 10. Dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi útján:		
Grünwald Simon (Arad) adománya	100	—
Havas Sándor	100	—
N. N. adománya	100	—
Dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi adománya	30	—
Vadász Ede (Budapest) adománya	10	—
1917. dec. 11. Az 1917. nov. 14-én 149547/1917. II. a. sz. a. k. rendelettel az orsz. izr. iskolaalap eddigi 4000 K járuléka 10.000 K-ra emeltetvén fel, az 1916/17. tanévre már felvett 4000 K betudásával ez időszakra még esedékes rész fejében felvétel	6.000	—
Átvitel	85.496	45

képző intézet menza-alapjának

1917/18. tanévről.

Kiadás.

		Korona	
1917. okt. 11.	A menza 1917. szeptember havi kiadásai	1.538	96
nov. 3.	› 1917. október › ›	2.807	40
dec. 7.	› 1917. november › ›	3.247	—
1918. jan. 2.	› 1917. december › ›	2.994	92
febr. 1.	› 1918. január › ›	2.541	56
márc. 11.	› 1918. február › ›	2.837	52
márc. 29.	› 1918. március › ›	2.440	28
ápr. 30.	› 1918. április › ›	3.442	62
jun. 4.	› 1918. május › ›	3.089	96
jun. 9.	› 1918. június › ›	513	—
	Bélyeg az államsegély nyugtáakra	10	—
	Bankköltségek:		
1.	1917. június 30-ig K 3·31		
2.	1917. december 31-ig K 10·78		14 09
	Egyenleg mint alapvagyon:		
1.	Az 1914. évi 6%-os m. kir. járadék- (hadi) kölcsön- ból jegyzett 40.000 K névértékű kötvény ellen- értéke K 38.900·—		
2.	A pesti magyar kereskedelmi bank teréz- városi fiókjánál kezelt folyószámlánk követelése (a még ki nem mutatott kamatokon kívül) K 42.260·14	81.160	14
		Átvitel	106637 45

Bevétel.

	Korona
Á t h o z a t	85.496 45
1917. dec. 27. Ugyanezen rendelettel az 1917/18. tanév I. felére felvétetett	5.000 —
1917. dec. 27. Dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi utján: May Ferenc (Arad) adománya	100 —
Weisz Márkus (Arad) adománya	100 —
1918. febr. 6. Dr. Mezey Ferenc adománya	50 —
1918. febr. 19. Galambos Gyula (Budapest) adománya	30 —
1918. febr. 19. Az 1917. nov. 14-én 149547/1917 II. sz. alatt kelt rendelet alapján az orsz. izr. iskolaalap hozzájárulása az 1917/18. tanév II. felére	5.000 —
1918. márc. 13. Friedmann Jenő (Budapest) adománya	10 —
1918. máj. 11. Dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbi utján: Bársony Andor (Arad) adománya	100 —
Halpern Miksa „ „	100 —
1918. máj. 25. A pesti chevra kadisa hozzájárulása az 1918. évre	2.000 —
1918. máj. 27. Korniss Gábor nagykereskedő (Budapest) adománya	100 —
1918. jun. 7. Az Orsz. Magy. Izr. Közalap hozzájárulása az 1918. évre	3.000 —
1918. jún. 12. A pesti izr. hitközség hozzájárulása az 1918. évre	2.000 —
Kamatok:	
1. 40.000 K névértékű államköcsönkötvény után 1917. november 1-i kamat	K 1.200 —
2. Ugyanennek 1918. május 1-i kamata	K 1.200 —
3. a banknál a pénzkezelés folyamán 1917. június 30-ig felmerült kamat	K 519·86
4. 1917. december 31-ig felmerült kamat	K 631·14
Összesen	106637 45

Kelt Budapest, 1918. évi

Dr. Blau Lajos s. k.
intézeti igazgató.

Dr. Mezey
a vezérőlbizott-

Kiadás.

		Korona
Á t h o z a t		106637 45
Összezen		106637 45

junius hó 30-án.

Ferenc, s. k.,
ság elnöke.

Dr. Bánóczi József, s. k.
a vezérőbizottság előadója.